

Иако Србија има побољшан закон у области јавних набавки, први ревизорски извештај показао је да га не поштује ни држава. Наиме, 14 министарстава обухваћених извештајем државног ревизора, осим што крши Закон о јавним набавкама, нема ни интерну контролу.

У првој половини 2009. године у области јавних набавки, закључено је више од 42.000 уговора, чија је укупна вредност готово 80 милијарди динара.

Неретко под изговором хитно, или без објављивања јавног позива набавке се одрже у тзв. преговарачком поступку, што је један од најчешћих извора корупције и кршења закона у тој области, кажу стручњаци.

Неправилности, међутим, има у свим фазама - и пре и за време и по окончању набавке. Почевши од упутства како сачинити понуду, услова, до на пример техничке спецификације.

"То су ситуације у којима је наручилац пресликавао карактеристике опреме одређених понуђача, условљавање да више делова опреме буде од истог произвођача, иако то није потребно, позивање на одређену робну марку што је изричито забрањено, такође је начин на који долази до озбиљних нерегуларности у поступцима јавних набавки", рекао је Саша Варинац из Управе за јавне набавке.

Санкције у овој области готово да не постоје. Подаци Транспарентности Србије показују да је у претходних неколико година у целој Србији изречено око 20 казни, због кршења закона из области финансија. Један од видова злоупотреба закона о јавним набавкама су и тзв. поверљиве набавке, за које би морала да важи посебна провера.

"И даље су на снази уредбе заостале из ранијег система, уредбе које регулишу набавке војске, полиције, Безбедносно-информативне агенције, што их доводи у ситуацију да нису усклађене са законом, а то је озбиљан проблем", рекао је Немања Ненадић из Транспарентности Србије.

Осим злоупотреба Закона о јавним набавкама, извештај државног ревизора показао је да у министарствима не функционише интерна контрола. Нека министарства се нису сложила с тим тврдњама, па су уложила жалбе.

Стручњаци сматрају да је најбитније да је извештај ревизора коначно објављен, да он сада предузме даље кораке за које је овлашћен, али да то исто уради и Скупштина Србије.

"Верујем да ће буџетски корисници почети да се понашају онако како треба, обзиром да ће Државна ревизорска институција све више и озбиљније бити оспособљена да ради свој посао", рекао је Слободан Илић из Министарства финансија.

Мање злоупотреба, боље резултате и већу транспарентност, помогла би обука кадра који би требало да ради у области јавних набавки. Из Управе за јавне набавке израчунали су да је неопходно да буде обучено до 6.000 људи.

(РТС)